

Zanikającym „zwyczajem” w turniejach szachowych jest przyznawanie nagrody za „najpiękniejszą partię”. Jednym z powodów takiego stanu rzeczy wydaje się być, silne dążenie do „usportowienia” szachów i wciągnięcia „naszej” dyscypliny na listę „sportów olimpijskich”.

Uczynienie szachów sportem olimpijskim, będzie oczywistym ukoronowaniem starań wielu działaczy i zawodników. Mnie jednak nurtuje pytanie: czy „usportawiając” szachy nie odsuwamy ich od naturalnego związku z nauką i sztuką?

Rozgrywanie partii szachów jest przecież swoistym rodzajem procesu twórczego. Właśnie nagrody „za najpiękniejszą partię” honorowały ten rodzaj ludzkiej twórczości.

Dlatego też ze sporą satysfakcją odnotowuję przyznanie w tegorocznym festiwalu Konik Morski Rewala nagrody za najpiękniejszą partię. Fundatorem nagrody w wysokości 500 złotych był Pan Leszek Kaszczyniec, a zdobył ją mistrz międzynarodowy z Ukrainy Ihor Nester za wygraną w poniższej partii.

```
{MosModule.phpinc=pgnvert.php,g1,IM NESTER Ihor,ukr,2390,KLIM  
Kamil,pol,2280,Rewal,2009/08/29,1-0,1.Nf3 Nf6 2.c4 g6 3.d4 Bg7 4.g3 O-O 5.Bg2 d6 6.Nc3  
Nc6 7.O-O a6 8.h3 Rb8 9.e4 b5 10.cxb5 axb5 11.Re1 b4 12.Nd5 Nxd5 13.exd5 Na5 14.Bg5  
Re8 15.Rc1 /*do tego miejsca partia była wierną kopią rozgrywanej w 2005 roku na  
Mistrzostwach Europy w Warszawie partii Urban – Petrosian*/ 15...Qd7 16.Qd2 Rb6 17.Nh2  
Bb7 18.Ng4 h5 19.Nh6+ Bxh6 20.Bxh6 Rb5 21.Qg5 Kh7 22.Be4 f5 23.Rxc7 /*odciągnięcie  
hetmana od obrony punktu f5*/ 23...Qxc7 24.Bxf5 Rg8 25.Qxh5 Kh8 26.Bxc6 Rxc6 27.Qxc6 e5  
28.Bg5 1-0,merida24/}
```

O wyborze „najlepszej partii turnieju” w większości wypadków decyduje jury złożone z dziennikarzy szachowych i zawodników o uznanym autorytecie. W wypadku powyższej partii decyzję o jej wyborze podjął fundator nagrody.

Oczywiście takie metody wyboru zawsze będą subiektywne. Jednemu podoba się „to” a drugiemu coś innego. Z gustami się nie dyskutuje. Każdy ma swój i zaspokojenie wszystkich gustów jest zadaniem wysoce skomplikowanym.

Gdyby o wyborze nagradzanej partii decydowało zadowolenie zawodnika – to nagroda w tym turnieju przypadłaby zwycięzcy poniższej partii. Mistrz międzynarodowy Dominik Orzech był tak

zadowolony z przebiegu gry, że wbrew swoim zwyczajom, zabrał kopię swojego zapisu partii (poza tą jedną partią zostawiał zarówno oryginał jak i kopię zapisu na sali gry). Oddając blankiety przy stoliku sędziowskim, stwierdził - „to była świetna partia”. Nie ma się czemu dziwić, poświęcenie hetmana dla zbudowania siatki matowej nie jest zbyt częstym przypadkiem.

```
{MosModule phpinc=pgnvert.php,g2,MUC Marcin,pol,2114,IM ORZECH  
Dominik,pol,2466,Rewal,2009/08/22,0-1,1.d4 Nf6 2.Nf3 g6 3.g3 Bg7 4.Bg2 O-O 5.O-O d6 6.c4  
Nbd7 7.Nc3 e5 8.Re1 Re8 9.e4 a5 10.h3 exd4 11.Nxd4 Nc5 12.b3 c6 13.Bb2 Qb6 14.Rb1 Nfd7  
15.Bf1 Ne5 16.Re3 Bd7 17.Ba1 h5 18.a3 Bc8 19.b4 axb4 20.axb4 Rxa1 21.Rxa1 Qxb4 22.Rb1  
Qa5 23.Nb3 Nxb3 24.Qxb3 Nd7 25.Na4 h4 26.g4 Qg5 27.Bg2 Be5 28.Qc2 Qf4 29.Reb3 Nf8  
30.Nc3 Ne6 31.Ne2 Qh2+ 32.Kf1 Nc5 33.Re3 Be6 34.Ra3 Kg7 35.Qc1 Kg8 36.f4 Bf6 37.g5  
Bg7 38.Ng1 Bd4 39.Nf3 Nxe4 40.Nxh2 Bxc4+ 0-1 (*po biciu gońca mata daje skoczek*/  
41.Qxc4 Nd2#)(/*a po odejściu królem - wieża*/ 41.Ke1 Nc3+ 42.Kd2 Re2#) ,merida24/}
```

Być może uciążliwość wyboru „najlepszej partii”, jest powodem zaniku tej formy nagradzania zawodników. Jednak w takim wypadku przychodzi mi do głowy pewien pomysł, bardziej współczesny. Można by na fali wszechpanujących sond i plebiscytów ustanowić coś na wzór „nagrody publiczności”. Wówczas laury mogłyby przypadać zawodnikom, którzy swoją grą byli w stanie zainteresować największą grupę kibiców. Pamiętać przy tym trzeba, że mądrość ludowa potrafi czasami płać figle. Podstawienie figury przez mistrza, bywa ciekawsze niż piękna kombinacja.

W Rewalu największe zainteresowanie kibiców wzbudziła końcówka poniższej partii.

```
{MosModule phpinc=pgnvert.php,g3,KRZYŻANOWSKI Marcin,pol,2372,BAUMAN  
Dariusz,pol,2106,Rewal,2009/08/28,1/2-1/2,1.d4 Nf6 2.c4 e6 3.Nc3 Bb4 4.Nf3 b6 5.g3 Bb7  
6.Bg2 O-O 7.O-O Bxc3 8.bxc3 d6 9.Re1 Nbd7 10.a4 a5 11.Ba3 c5 12.Rb1 Rc8 13.d5 Ne4  
14.Qd3 exd5 15.cxd5 f5 16.c4 Qe7 17.Bb2 Rce8 18.Ba1 Ba6 19.h3 g5 20.Nd2 Nxd2 21.Qxd2  
f4 22.gxf4 Rxf4 23.Rb3 Bxc4 24.Rg3 Ref8 25.h4 h6 26.Bh3 Ne5 27.Be6+ Kg7 28.hxg5 hxg5  
29.Rb1 Qf6 30.f3 Rh8 31.Qe3 Rb8 32.Kg2 b5 33.Rh1 Rh8 /*W zasadzie od tego momentu  
zawodnicy grali już w niedoczasy. Wokół stolika zebrała się kilkunastoosobowa grupa kibiców  
śledząca rozwój wypadków przez kolejne kilkanaście minut.*/ 34.Rb1 b4 35.Rc1 Kg6 36.Rxc4  
Rxc4 37.Bxe5 Qxe5 38.Qd3+ Kf6 39.Qxc4 Rh4 40.Bg4 b3 41.Rh3 b2 42.Qc2 c4 43.Rxh4 gxh4  
44.f4 Qxd5+ 45.Bf3 Qd4 46.Qe4 Qd1 47.Bg4 b1=Q 48.Qe6+ Kg7 49.Qe7+ Kh6 50.Qg5+ Kh7  
51.Qe7+ Kh6 52.Qg5+ Kh7 53.Qxh4+ Kg7 54.Qe7+ Kh6 55.Qg5+ Kh7 56.Qe7+ Kh6  
1/2-1/2,merida24/}
```

Przypominając sobie trzy powyższe partie (i jeszcze parę innych) z Rewala 2009, jeszcze bardziej żałuję, że nagroda za najpiękniejszą partię znika z „praktyki turniejowej”. A co ją zastępuje? Sucha statystyka białe wygrały 33,3%, remisy – 33,3%, czarne wygrały – 33,3%. No i proszę coś umknęło, gdzieś zapodziała się jedna dziesiąta procenta.

Ale za to jest pełna baza o dumnie brzmiącej nazwie „games.pgn”, a w niej są przecież te trzy partie. Ponad to jeszcze ponad 200 innych. Ciekawe tylko czy ktoś będzie miał tyle cierpliwości aby dotrzeć do tych pokazanych tutaj „rodzyneczków”.